

ТЕМА № 1

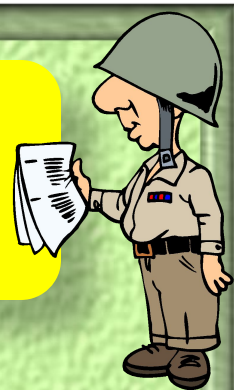
Військове навчання.

ЗАНЯТТЯ № 23:

Основи навчання
військовослужбовців в арміях
НАТО.

НАВЧАЛЬНА МЕТА

1. Розкрити основні положення основ підготовки бійців в арміях провідних країн світу;
2. Формувати у студентів риси, необхідні військовому керівнику для професійної діяльності;
3. Формувати світогляд студентів, спираючись на національні історичні та військово-патріотичні традиції, загальнолюдські цінності.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Бабенко М.С., Ротань М.П., Стасюк В.В. Виховна робота: методологія, організація і методика: Навчально-методичний посібник: К.: ВГІ НАОУ, 2001.
2. Бойко О.В., Верхованцев Г.О., Красильник Ю.С. Інноваційні форми та методи навчання: Методичні рекомендації. – К.: ВГІ НАОУ, 2005. – 79 с.
3. Варій М.Й., Козяр М.М., Коваль М.С. Військова психологія і педагогіка: Посібник / за заг. ред. М.Й.Варія. – Львів: Вид-во «Сполом», 2003.
4. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: “ЕксОб”, 1999. – 304 с.
5. Ягупов В.В. Військова дидактика: Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр, Київський університет, 1999.
- 6.
7. <http://psychology.net>
8. <http://www.elective.ru/predmets/voenpsy.htm>
9. <http://www.milpsy.effcon.ru/literatura.html>
10. <http://armyrus.ru>

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ:

- **Методологічні основи підготовки і формування морально-психологічних якостей в сержантів і солдатів армій провідних країн світу.**

- **Методичні основи підготовки бійців в арміях провідних країн світу.**

•Методологічні основи підготовки і формування морально-психологічних якостей в сержантів і солдатів армій провідних країн світу.

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ АМЕРИКИ

Структура військової освіти

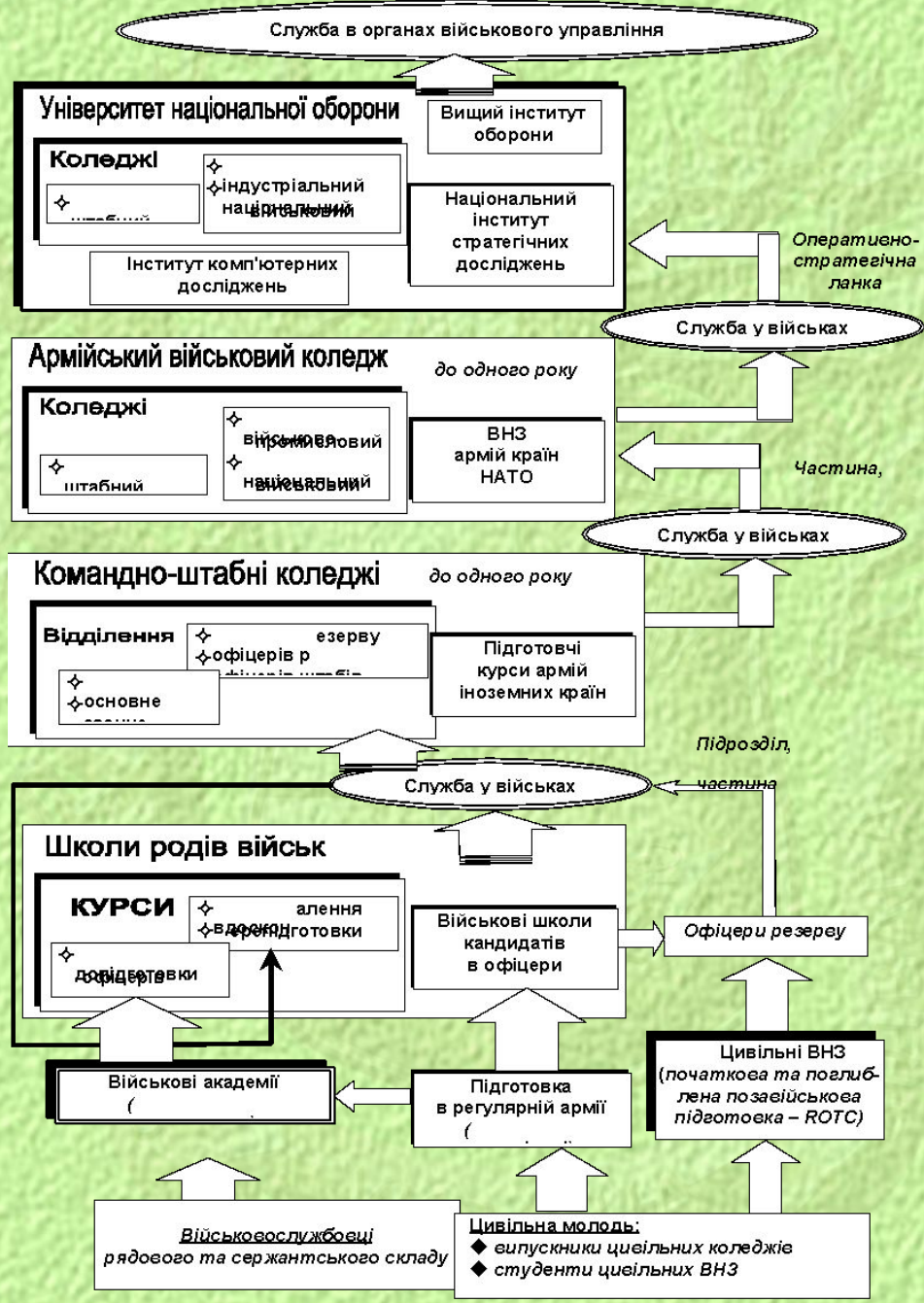
У Сполучених Штатах Америки *основними джерелами* підготовки та комплектування офіцерського корпусу ЗС для заміщення первинних посад є:

- військові училища (академії);
- курси позавійськової підготовки резерву (ROTC – Reserve Officers Training Corps) при цивільних ВНЗ (університетах, інститутах, коледжах);
- школи родів військ (офіцерські кандидатські школи, курси підготовки офіцерів, удосконалення, перепідготовки);
- система заочного навчання;
- набір на навчання із числа ворент-офіцерів, сержантів, рядових;
- набір із числа цивільних спеціалістів (інженерів, наукових працівників, лікарів, юристів, священників);
- набір із числа офіцерів національної гвардії, інших силових структур;
- набір із резерву.

Значна кількість джерел підготовки та комплектування офіцерського складу дає змогу оперативно, *динамічно та з високою якістю* забезпечувати ЗС США кваліфікованими військовими фахівцями. Щороку лише офіцерський корпус Сухопутних військ США поповнюють 10–11 тис. осіб.

Крім того, кожен із видів ЗС має доволі розгалужену й потужну систему перепідготовки та підвищення кваліфікації офіцерського складу (післядипломна освіта). У Сухопутних військах це – армійський командно-штабний коледж (основне та заочне відділення, підготовка офіцерів резерву, відділення перепідготовки командирів, офіцерів штабів, підготовчі курси офіцерів армій інших країн); армійський військовий коледж (штабний коледж, національний військовий коледж, військово-промисловий коледж, військові навчальні заклади армій країн НАТО); національний інститут зі стратегічних досліджень; інститут з комп'ютерних досліджень; університет національної оборони (вищий інститут оборони, штабний коледж, індустріальний коледж, національний військовий коледж) [137,378].

Подібні системи перепідготовки й підвищення кваліфікації офіцерського складу мають також інші види ЗС США.

Три основні військові училища США готують офіцерів: у Вест-Пойнті (штат Нью-Йорк) – для Сухопутних військ, у Колорадо-Спрінгсі (штат Колорадо) – для Військово-повітряних сил, в Аннаполісі (штат Мериленд) – для Військово-морських сил (через високий рівень підготовки їх частіше називають академіями). До училищ приймають юнаків і дівчат від 17 до 22 років – громадян США із середньою освітою, які не мають родини. Обов'язковою умовою для вступу є наявність рекомендації президента, віце-президента, члена конгресу або губернатора штату. Частину місць резервують для дітей кадрових військовослужбовців та кавалерів вищої нагороди США – "Медалі Перемоги". До училища можуть вступити також рядові, сержанти й ті, що закінчили курси ROTC.

НІМЕЧЧИНА

Структура військової освіти

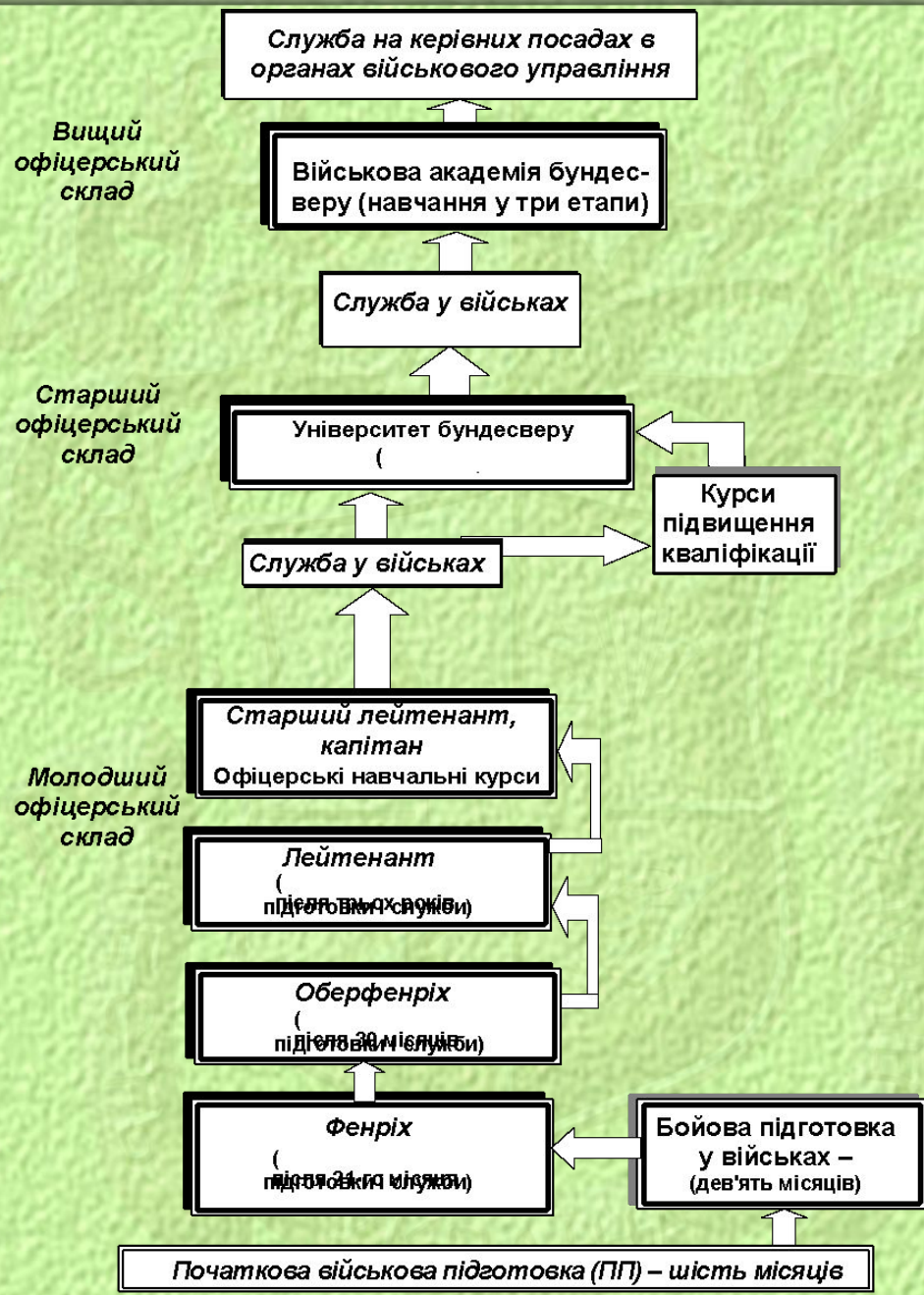
Командування ЗС Німеччини надає великого значення високопрофесійній підготовці офіцерських кадрів та їх комплектуванню [438].

Систему підготовки офіцерського складу розроблено з урахуванням системи комплектування бундесверу кадровими офіцерами за контрактом (3–15 років). Структуру підготовки офіцерського складу бундесверу представлено на рис. 2.2.2.

Офіцерський корпус СВ (він поділяється на молодший і старший офіцерський склад) комплектується за рахунок:

- випускників офіцерських (військових) шкіл;
- офіцерів, які служать за контрактом (на 3–15 років і на два роки);
- унтер-офіцерів, які отримали офіцерське звання після складення відповідних іспитів.

Згідно з офіційними вимогами, кандидатом в офіцери може бути будь-який громадянин Німеччини з числа цивільної молоді або військовослужбовців (віком 17–25 років), що має середню освіту, належний за станом здоров'я, пройшов перевірку на благонадійність і тестові випробування для виявлення професійної придатності до військової служби.

Вищий офіцерський склад

Старший офіцерський склад

Молодший офіцерський склад

Служба на керівних посадах в органах військового управління

Військова академія бундесверу (навчання у три етапи)

Служба у військах

Університет бундесверу

Курси підвищення кваліфікації

Служба у військах

Старший лейтенант, капітан
Офіцерські навчальні курси

Лейтенант
(підготовка до служби)

Оберфенріх
(підготовка до служби)

Фенріх
(підготовка до служби)

Бойова підготовка у військах – (дев'ять місяців)

Початкова військова підготовка (ПП) – шість місяців

ПІДГОТОВКА ОФІЦЕРСЬКОГО КОРПУСУ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК НІМЕЧЧИНИ

Для підготовки офіцерів СВ, а також для підвищення їхньої кваліфікації та перепідготовки розгорнуто мережу військових навчальних закладів. До неї входять:

- військова академія бундесверу;
- два університети бундесверу;
- офіцерська школа Сухопутних військ;
- 12 шкіл родів військ [674].

Згідно з терміном служби у військах підготовка офіцерів строювої служби може здійснюватися за повною або скороченою програмами. Кандидатів в офіцери військово-технічної служби висувають, головним чином, із числа унтер-офіцерів. У СВ Федеративної Республіки Німеччини (ФРН) система підготовки офіцерського складу включає в себе певні *етапи навчання*: у військах, у школах родів військ, в офіцерських школах (ОШ), університетах бундесверу, військовій академії бундесверу.

Підготовка *кандидатів в офіцери* для сухопутних військ Німеччини включає такі етапи:

- загальна початкова військова підготовка у військах (ПП) – три місяці;
- первинна спеціальна підготовка із урахуванням специфіки відповідного роду військ (три місяці) та бойова підготовка у військах і підготовка для отримання прав водія (три місяці);
- курс для отримання військового звання "фанен-юнкер" у школах родів військ – три місяці;
- служба у військах на посаді командира відділення – три місяці (шість місяців для кандидатів у офіцери за контрактом на три-чотири роки).

Подальше навчання організується відповідно тривалості контракту на військову службу.

Основними етапами підготовки кандидатів у *кадрові офіцери й офіцери за контрактом на 12–15 років є*:

- використання у військах на посаді командира навчального відділення – п'ять місяців;
- офіцерський курс в офіцерській школі сухопутних військ – п'ять місяців;
- курс командира взводу у школі роду військ – три місяці;
- служба у військах на посаді командира взводу – 11 місяців;
- навчання в університеті бундесверу з метою отримання вищої освіти і цивільної спеціальності – до чотирьох років.

У процесі навчання кандидатам в офіцери через встановлений час послідовно присвоюють військові звання: "фанен-юнкер" – через 12 місяців, "фенрих" (порівняно з фельдфебелем) – через 21, "обер-фенрих" (порівняно з обер-фельдфебелем) – через 30. Призначення на офіцерську посаду і присвоєння військового звання "лейтенант" відбувається по завершенні третього року служби (36 місяців). Далі йде служба у військах на посаді командира взводу, у процесі якої офіцер набуває та вдосконалює досвід керівництва.

Кандидати в офіцери для військ (мотопіхотні, танкові, гірсько-піхотні, повітрянодесантні) та військ бойового і тилового забезпечення навчаються на офіцерських курсах в офіцерській школі в Ганновері (чотири з половиною місяця), після чого стажуються у військах або школах родів військ (чотири з половиною місяця) і проходять службу як командири взводів (три місяці). У системі їхньої підготовки передбачено також здобуття вищої військової освіти в університетах бундесверу в Гамбурзі та Мюнхені (три роки).

Кандидати в *офіцери за контрактом на три або чотири роки* після військового стажування проходять такі етапи навчання:

- курс офіцера резерву в офіцерській школі – чотири тижні;
- курс командира взводу у школі роду військ – вісім тижнів;
- служба у військах на посаді командира взводу – до закінчення контракту.

ПІДГОТОВКА ОФІЦЕРСЬКИХ КАДРІВ ТАКТИЧНОЇ ЛАНКИ

Згідно з існуючими умовами кандидатами в офіцери можуть бути зараховані молоді люди віком від 17 до 25 років, які мають громадянство Німеччини, завершили шкільну освіту й витримали вступні іспити (тести) на предмет професійної придатності до офіцерської служби. У центрі перевірки кандидатів в офіцери проводять співбесіди, тести та обстеження, мета яких – визначити придатність кандидата з огляду на рівень його розумового, психічного та фізичного розвитку.

Перед *кандидатами* відкриваються широкі можливості підготовки до офіцерської служби:

- підготовка офіцерів резерву з обов'язковим дворічним терміном служби;
- підготовка офіцерів за контрактом з обов'язковим терміном служби від трьох до 15 років;
- підготовка кадрового офіцера, граничний вік якого становить: 53 роки у військовому званні "капітан" і 60 – у званні "генерал".

Розрізняють такі *категорії служби на офіцерських посадах*:

- військова служба у видах ЗС;
- медико-санітарна служба (кандидатами зараховуються особи як чоловічої, так і жіночої статі; контракт підписується мінімум на 16 років);
- капельмейстерська служба;
- військово-географічна служба, де кандидат повинен мати закінчену вищу освіту з даної спеціальності;
- військово-технічна служба (після обов'язкового етапу підготовки унтер-офіцерів).

У СВ кандидат в офіцери має можливість проходити службу в бойових військах, військах бойової підтримки, управління, тилу і медико-санітарної служби.

Система військової підготовки бундесверу має комплексний багаторівневий характер і включає компоненти підготовки військовослужбовців строкової служби, військовослужбовців за контрактом, унтер-офіцерів, офіцерів та військовослужбовців резерву. Військова підготовка військовослужбовців містить елементи професійної цивільної освіти для осіб унтер-офіцерського та офіцерського складу і здійснюється у процесі повсякденної військової служби у підрозділах, під час різних навчань на полігонах, у навчальних центрах та навчальних підрозділах, на курсах у військових школах, у школах підготовки унтер-офіцерського складу, школах підготовки офіцерів, двох університетах та військовій академії бундесверу [206, 674].

Офіцерів за контрактом та кандидатів у кадрові офіцери після 39 місяців навчання і служби в СВ (у ВПС та ВМС – після 15 місяців [123, 343, 639]) направляють для здобуття академічної освіти, яка є складовою частиною підготовки офіцера, в один із двох університетів бундесверу – до Гамбурга або Мюнхена. Мета університетської освіти полягає в тому, щоб офіцери набули здатність працювати за науковими методами і критеріями, оволоділи фаховими знаннями, розширили уявлення про взаємозв'язки в державі, суспільстві та бундесвері з урахуванням нових завдань, здобули педагогічні знання та навички для подальшої діяльності на керівній посаді.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ